

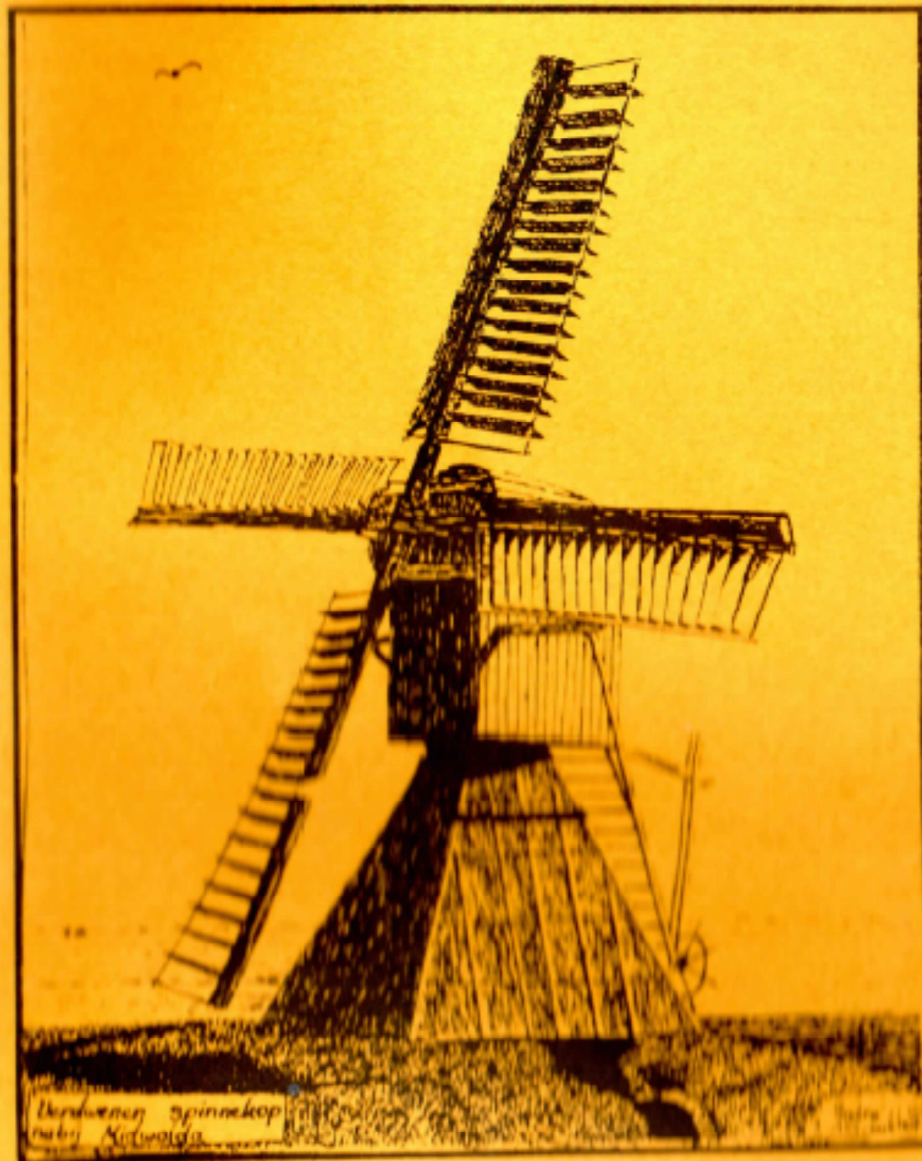
MOLENMAKERS-
BEDRIJF

Roemeling
en
Molema

Kerklaan 5, Scheemda
Telefoon 05979-1660

Onbezorgbare nummers retour naar:
Molenwerkgroep Oost-Groningen
Postadres Nassaustraart 65
9675 EN Winschoten

4-91

MULDERSNIJS

MOLENWERKGROEP OOST-GRONINGEN

H.T. ZUUR TUINCENTRUM-BOOMKWEKERIJEN
aanleg
TUIN onderhoud
ontwerpen
adviezen

Wij leveren bomen, rozen, sierheesters, vaste planten, coniferen.

• Kijk het adres voor erfverplanning met subsidie.

Wedderweg 141 - Oude Pekela   Telefoon 05978-12708

Het van ouds
vertrouwde
adres

AANNEMERSBEDRIJF

G. KUIL en ZN

- NIEUWBOUW
- VERBOUW
- ONDERHOUD
- RENOVATIE

OUDE PEKELA - Acanthstraat 17 - Tel. 05978-16412 b.g.g. 13579

INSTALLATIEBEDRIJF

M. BEZEMA
F. CLOCKSTRAAT 162

OUDE PEKELA
TEL. 05978-12455

DE VAN DE KUNDE VERVOLGENDE
WERK EN TOEWIJDE AANSPRAKES
EN GARANTIEVOORWAARDEN

- Koper-, lood- en zinkwerken
- Gas, waterleiding en sanitair
- Massief dakbedekking
- Centrale- en luchtverwarming
- Zelfbouwpakketten
- Alles voor de doe-het-zelver

MULDERSNIJS.

Mededelingenblad van de:
Molenwerkgroep Oost Groningen.
Nassaustraat 65, 9675 EN Winschoten.

Muldersnijs verschijnt 4x per jaar en wordt
nede mogelijk gemaakt door onze adverteerders.
Redaktieadres: S. Bezema-Tel.
F. Clockstraat 162, 9665 BJ Oude Pekela.

REDACTIELEDEN:

Sietske Bezema-Tel	Oude Pekela	05978-12455
Grieto de Vries	Scheemda	05979-1931
Gerda Koster	Finsterwolde	05971-31649
Bertus Buiskool	Blijham	05976-1386
Be Oomkens	Winschoten	05970-14269

BESTUURSLEDEN:

Voorzitter	L.E. Buiskool
Secretaris	B. Oomkens
Penningmeester	G.G.I. Koster-Westervaarder
Leden	S. Bezema-Tel
	J. Hazelhoff
	D.J. Tinga
	G.J. de Vries

POSTBANK: 3025139

Postbus 47, 9695 ZG Bellingwolde.

SECRETARIAAT EN BIOTOOPWACHT:

B. Oomkens. Nassaustraat 65, 9675 EN Winschoten.

INSTRUCTEURS:

L.E. Buiskool
B. Oomkens
D.J. Tinga
G.G.I. Koster
R.L. Lemminga

ILLUSTRATOR:

Andre Schuthof

Vijfde jaargang - nummer 4 - december 1991.

Vliegende kammen op de "Onrust".

Ik zou 's middags naar de molen om te malen. De wind was gunstig; enigszins onregelmatig, maar er kon gemalen worden. Op de molen aangekomen even de normale gang van zaken afhandelen. Stutten en andere beveiligingen los maken en zoals gewoonlijk weer kruien. De wind was zuiswest 5-Bft. met soms flinke uitschieters naar 7-Bft. Dus maar 4 volle zeilen plus borden want veel kracht kun je niet uit deze nog vrij warme wind halen. Na ongeveer een half uurtje kon de vang los en liep de molen gestaag naar ongeveer 40 enden. Hij kreeg wat vlagen te verwerken, maar toch nog niets aan de hand. Tot hij op een gegeven moment flink begon aan te trekken. Plots klonk een hels kabaal. Dit had ik nog nooit meegemaakt. Het was of het bovenstuk er zo met een kraan afgepakt werd. Alles trilde en schudde, dus had ik maar een ding voor ogen: "Ik moet de molen zo snel mogelijk vangen, anders komt de hele zaak naar beneden". Binnen twintig seconden waren er 15 tot 20 kammen afgebroken, verspreid over het spoorwiel. De oorzaak hiervan was een te ondiepe beet van kammen en staven. Als de steen, na het even wegvallen van de wind, iets voor ging lopen kwam er een kam op een staaf.

Deze kam brak dan af en had een kettingreactie tot gevolg.

Er komt dan zoveel geweld vrij, dat de hele molen staat te schudden.

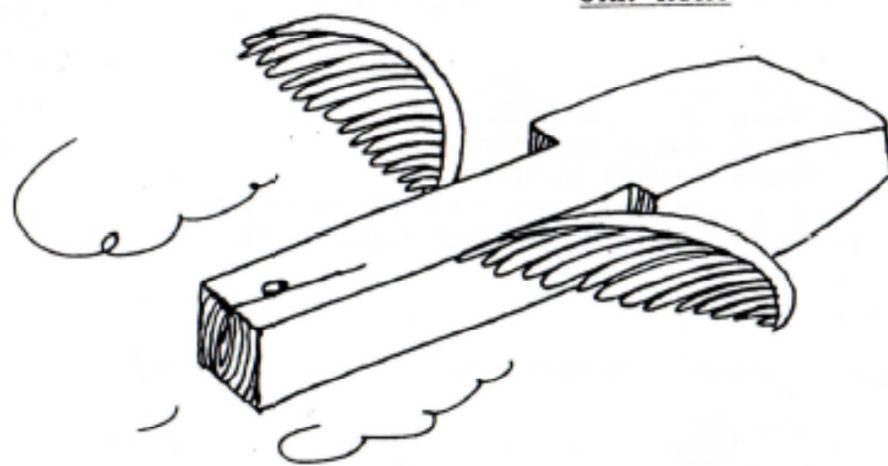
En neem van mij aan, dat dit niet bepaald een prettige ervaring is, want niet alleen de molen stond te trillen maar ik na afloop ook!

Je moet er niet aan denken wat er in het ergste geval zou kunnen gebeuren; al je kammen gebroken en je molen op hol geslagen.

Hierbij geef ik je dan ook een goede raad!

Als je wat hoort wat niet normaal is... Aarzel dan niet en vang meteen om erger te voorkomen!!!!

JAN KOK.

Nieuwe leden:

J. Stamhuis Delfstr. 33 Loppersum
B.J. Hoogstraten Briklaan 10 Veendam
S. Dikstaal Koloniesweg 13 Bellingwolde
M. Biesheuvel Hoofdstr. 55 Kolham
A. Schaafsma Jonkerslaan 15 Appingedam
B. de Waal Finsestr 86 Delfzijl
J. Teuben Blijhamsterweg 10 Winsum

AANVULLING;

Op de "Orust" waren de wormstekige oude kammen vervangen door nieuwe grenen kammen. Hier waren diverse mensen ettelijke uren mee bezig geweest.

Na de vliegende kammen de oude kammen er maar weer zoveel mogelijk in, weer "een paar" uren zoet. Op de eerstvolgende maaldag weer een kam geknapt. Ook hier weer een oude kam gebruikt voor herstel. Ook de beet wat dieper gezet door het blok voor de zwaabalk 4cm in te korten en dit op het blok achter de zwaabalk te plakken. Na alweer vele maaluren functioneert het nog steeds en het wachten is op de nieuwe kammen.

DE REDACTIE WENST AL HAAR LEDEN
IN 1992 VEEL HEIL EN ZEGEN.
ALSMEDE HELE MOOIE MAALUREN
EN EEN MOLEN ZONDER KUREN.
EEN GOEDE GEZONDHEID, WAT LIEFDE EN GELUK
DAN KAN HET NIEUWE JAAR NIET MEER STUK.

GEZELLIG!

4 januari nieuwjaarsvisite.

GEZELLIG!

Van 10.00 uur tot ????

LEKKER!

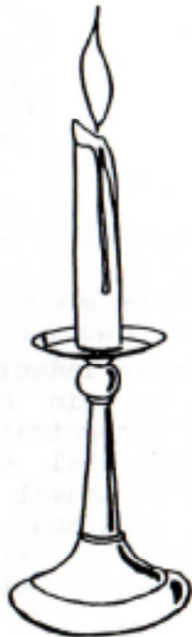
4 januari boernjonges.

LEKKER!

GEWOON FIJN!

4 januari even bijpraten.

GEWOON FIJN!

Molens tussen huñnebedden

'Hoe kom je wel aan zulke lange planken?' De vraagsteller kijkt verbaasd omhoog naar een paar enorm lange planken. Het antwoord komt vrij snel!

'Lange bomen!'

Bovenstaand dialoogje was te horen in molen 'Jan Pol' in Dalen. Deelnemers aan het molenreisje hoefden deze maal niet ver te reizen. Het doel van de tocht is zuid-oost Drenthe.

Traditie & trouw wordt vertrokken vanaf molen Berg.

Eerste doel is de molen van de heer Geerdink in Emmercompasuum. Deze promotor van Dinkelpraan is voor enkelen van ons & een vreemde.

De molen stamt uit 1907, en heeft vroeger in Oude Pekela als poldermolen & diend. Alles ziet er & perfekt onderhouden uit. De steenspil in groen en wit & schilderd wekt zowel verbazing als bewondering.

Boven in de kap ontdekken we

geen duivenparadijs bij Geerdink

een mysterieuze voorziening. Aan de nok hangt een grote metalen plaat, met daarnaast een houten klopper. Aan de klopper is een touw verbonden dat naar beneden loopt.

Het blijkt hier om een duivenverjager te handelen.

Op de builkist in deze molen stond vroeger de volgende tekst :

Ik maal hier graan tot meel
En geef een ieder z'n deel.
Maar om elk naar 't z'n te geven
Dan ma' de duivel wel molenaar wezen.

Na een paar andere molens vluchtig bekeken te hebben, (helaas ben ik m'n aantekeningen verloren, zodat ik uit m'n geheugen moet putten) inspekten we in Dalen molen 'Jan Pol'. De kap ligt op de grond zonder enige bedekking. In de molen vinden we sporen van restauratiearbeid. Erg groot wordt het werk niet aangepakt. Het maakt een beetje de indruk dat een ADW'er proberen ma' om nog voor

koffiemolen te Ane

de eeuwwisseling Dalen van een werkende molen te voorzien.

Tussen Dalen en Coevorden bekijken we 'De Bente', een lade achtkant stellingmolen uit 1814. Momenteel is er diervoederwinkel in gevestigd. Gemalen wordt er volgens ons bijna niet meer.

Hans Petit z'n daden benne groot

Hierin zal waarschijnlijk verandering in komen. De molenaar van de volgende molen die we bezoeken, heeft plannen om op De Bente te gaan draaien. Er zal dan een totale verandering plaatsvinden, want als je molenaar Hans Petit op een molen neerzet, wordt die mo-

len vrijwel direkt een toeristisch speerpunt. Hans komt uit het onderwijs, en heeft daar

noe een deeltijdbaan. Als het echter aan hem ligt wordt hij fulltime mulder in dienst van een stichting.

Als we bij de Aner molen arriveren bruist het er al van de activiteiten. Naast de oprit hangt een groot spandoek waarop wervend staat dat de koffie klaar is. Het zal toch geen koffiemolen wezen?.. Bij de ingang van de beltmolen is een groot terras gesitueerd waar juist een verjaardagspartijtje gehouden wordt.

De kinderen hebben net een rondleiding door de molen gehad en zitten nu achter de ranja met koek. Tenslotte krijgen ze allemaal een heel klein zakje meel met een receptje. De wijze waarop Hans dit doet verraad z'n achtergrond.

Ondertussen vliegt Hans heen en weer. Hij weegt, schenkt, praat, bedient de molen en verkoopt in z'n winkeltje.

Als je me zou vertellen dat 'ie ondertussen ook nog je belastingpapieren invult, een oppascentrale beheert en Esperanto onderwijst zou ik het zo geloven..

Wat een energie heeft die man ! Boeiend is het om

zwaluw met 4 vleugels

te zien hoe bepalend de mulder toch blijft voor de sfeer en activiteiten rond een molen.

Vooral wanneer je op één dag meerdere molens be- kijkt, en dus een beetje kunt vergelijken.

Na de koffie en de voortreffelijke koek van Hans, hij is er ook nog bakker naast, verkassen we maar weer eens.

Op zoek naar 'De Zwaluw' in Hoogeveen. De molenaar Hans Falkenhof heb ik al eens getroffen op de boerenmarkt in Groningen. Op deze markt waar vnl. onbespoten artikelen enz. verkocht worden, had hij een kraampje met eigen produkten.

De molen draait met vier vollen. Binnen treffen we een wit bestoven Hans. Niet alleen Hans is wit. Alles in deze molen is wit, wij na een half uurtje dus ook.

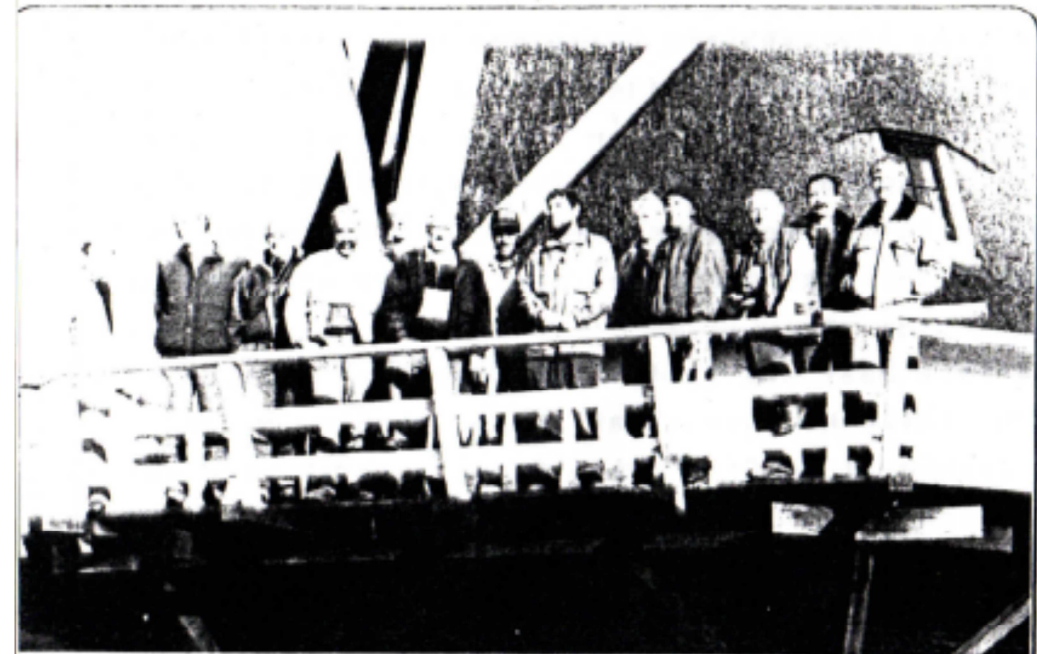
Hans vertelt, als hij hoort dat er ook Winscho- ters tussen zitten, dat hij destijds bij Dijkstra de bekende klap van de molen kreeg.

Op de stelling aangekomen zien we dat bezetket- ting en stut ontbreken. De staart staat behoor- lijk te dansen.

Helaas ben ik alle details betreffende produktie enz. kwijt. Duidelijk werd wel dat het een hard bestaan is, dat niet best betaald. Dus molenaars in spé...

In vroeger dagen, toen de vaart nog niet gedempt was, voeren de schepen onder de molen door om te laden en lossen.

Waar kijken Grieto en Menko naar? stuur uw oplossing naar de redactie. Hoofdprijs: boterkoek

Verder gaan we, naar Diever alwaar molen 'De Vlijt' op ons wacht. Het is een lage stellingmolen uit 1882. Net als de eerder bezochte is ook deze rietgedekt.

De mulder heeft bezoek van een andere mulder, en gezamenlijk wordt er genoeglijk ervaringen uitgewisseld met de groningers.

M'n vooroordeel tegen Drenthen ben ik dan inmiddels al lang kwijt. Overal waar we opduiken draaien er molens in deze provincie. Dat hebben we wel eens anders meegemaakt.

Na een groepsfoto op de stelling met m'n antieke Zenith (ik verzamel old timer camera's, en gebruik ze af en toe, rust roest) gaan we weer

verder. Hebt u trouwens nog een oud cameraatje in de kast liggen? Schroom niet ...

Onze laatste molen vandaag is de 'Aeldermeul' te Aalden. De officiële naam is 'Jantina Helling' Mulder Henk Ovinge vertelt over het eeuwfeest dat afgelopen zomer ter ere van de molen gevierd is.

Het hele dorp is lid van de molenvereniging, het feest was dus een grandioos succes.

De molen ligt schitterend aan de grens van dorp en es. Henk is trouwens een prima timmerman, getuige het buultje dat hij zelf vervaardigd heeft. Van het horecabezoek helaas geen verslag deze keer. Met een paar andere mulders ben ik eerder huiswaarts gekeerd. Dus, volgende keer meer! Misschien met nieuwjaar diatjes kijken?

peter buiter

100 jaar op wacht tussen dorp en es

Muziek in bedrijf vanuit molen "Goliath" 23-10-91.

Begin oktober hoorde ik voor Radio-Noord dat je kon bellen als je er belang bij had om voor de radio te komen in het programma "Muziek in bedrijf".

Daar ik altijd al van plan was om daar een keer heen te schrijven om Ida er voor op te geven, heb ik de telefoon gepakt en met Okkie Smit gesproken en alles was vlot voor elkaar.

Hij wou het eerst stiekum doen, maar dat leek mij geen goed idee, want dan was ze misschien niet thuis.

Okkie heeft contact met Ida opgenomen en alles geregeld.

Ik heb een advertentie in de Ommelander Courant laten zetten om de mensen uit te nodigen en bij bakker De Vries heb ik drie koeken laten opspuiten; er stond op: "Muziek in bedrijf vanuit molen Goliath".

Om kwart over negen zijn opa en ik op weg gegaan, toen hebben we Hero Sikkenga opgehaald en toen naar de molen.

Okkie was er al en de telefoonkabel was al aangesloten.

Hij had met Ida de molen al bekeken, want hij moest er natuurlijk wel wat van af weten.

Even na tien begon de uitzending en Ida kreeg eerst het woord over hoe de molen werkte en allerlei andere dingen.

Ik moest ook nog voor de bijl over wat mijn aandeel in de molen was.

Hij moest wel lachen want ik ging bij Ida op schoot zitten en dat vertelde hij dus even aan de mensen voor de radio.

Mijn aandeel was dus koffie zetten en schenken en koek snijden.

We waren in het begin met 15 personen, maar een kwartier later waren er al 30 en Okkie wist niet wat hij er aan had.

Gaat dat hier altijd zo, zei hij.

Ze kropen bij hem onder de snoeren door.

De eigenaar van de molen is ook nog aan het woord geweest.

Van Bruggen uit Bedum heeft over miniatuur molenbouw en zijn verzameling anzichtkaarten gesproken en Hero Sikkenga sprak over de molen van vroeger, want hij is er 70 jaar geleden geboren. Ook heeft Okkie nog met een Duitser gesproken, die hier al vanaf 1972 een huisje heeft en ook even kwam kijken.

Het was een kennis van Ida.

Tussen de gesprekken door werden platen gedraaid. Tegen het einde moest ik nog iets vertellen over de streken die we vroeger op school uitgehaald hadden en dus kwam het verhaal van de pinda's weer tevoorschijn.

Ze moesten er allemaal om lachen.

Daarna moest Ida nog een gedicht voorlezen dat ik voor haar gemaakt had en tot slot kreeg Okkie een koek mee voor alle radio-noord medewerkers. Okkie was er helemaal kapot van, van al dat gedoe op de molen.

Indrukwekkend!, zei hij.

Hier volgt het gedicht:

Bedankt laive Okkie
das doe bie oons wolst wezen
Bedankt laive Okkie
wie ben'n hail tevred'n
Bedankt was doe hier veur ons hest doan
nou magst doe weer noar hoes tou goan
Over muziek in bedrijf vaalt nou het douk
doarom krigt doe hier een kouk
veur allen dei "Radio-Noord"moaken
en dat dei joe mor lekker mag smoaken!

Na afloop heeft hij nog een poosje met Ida gesproken en het resultaat is dat ze straks naar Imca Marina mag om over molens te praten en in het programma "Werk aan de winkel" om over de opleiding tot vrijwillig molenaar te praten.
Toen Okkie weg ging was hij helemaal van de wereld.

Hij had gedacht een paar giebelende tantes aan te treffen, maar dat bleek toch anders te zijn. Hij had zijn koffer in de ene hand en in de andere hand een haspel met snoer. Het hek stond open, maar hij ging over het opstapje, de stekker bleef in het gaas hangen en hij merkte er niets van. Ida had hem gevraagd waar hij was met zijn gedachten. Hij wist het zelf ook niet, maar wat hij die morgen beleefd heeft daar zal hij nog wel eens aan terugdenken. Het was al met al ontzettend gezellig en Ida werd eens in het zonnetje gezet en dat was dus MIJN BEDOELING.

Initiatiefneemster, vriendin en achternichtje,

SIETIE DOUWSMA-SPIJK.

In het programma "Werk aan de winkel" heeft Ida samen met Sietske iets verteld over hun hobby en de opleiding. De heer B. Oomkens kreeg vijf telefoontjes van mensen die meer wilden weten over de opleiding en waar.

KRUIDUIZELING.

Woensdag 16 oktober, ik krijg bericht dat er 's middags op de molen gedraaid wordt, dus erheen. Aangekomen kom ik vlak na Sietske boven; al aanwezig is Dhr. Buiskool (kapitein).

Daar wordt onder het genot van een kop koffie "even" uitgelegd hoe alles heet (theorie) wat je volgens mij na enkele tellen al weer kwijt bent. Het duizeld van de nieuwe namen (m'n eigen naam wist ik bijna niet meer).

Na de koffie op appel geroepen (in de houding springen dus) door Sietske; naar buiten voor inspectie (met uitleg).

Buiskool merkt op dat, bij een keer om de molen lopen, je alles in je op moet nemen zoals: de wind de verankeringen enz.

Dus de windrichting gecontroleerd; we moeten kruien a la, wat te doen?

Weet ik veel, ik ben maar een leerling, mij kun je alles (nog) wijsmaken.

Buiskool geeft raad; eerst de maalstenen los, daad volgt.

Bovenin de blokkeringen omgooien en een maalsteen uitgeschakeld.

Daarna volgde het losmaken van de bliksemafleider en een soortement van ankerketting, die aan de roede voor beide richtingen vastgezet was.

Kreeg nog voor die tijd allerlei termen naar mijn hoofd geslingerd van Sietske: achtkantige molens, staart, kruiwerk, kruikabel, bezetketting, stellingdelen, leggers, oortjes enz. DUIZELT HET? Bij mij wel dus.

Ik ga verder.

Toen het blok onder de staart weg en aan het kruien, bijna half om; LAMME AARMS KEREL, PFFFFFFF.

Toen de steekborden plaatsen (stormbord las ik in het boek; de onderste dus).

Dan twee halve zeilen leggen, dit voorgedaan door Sietske om daarna de 2e twee zelf te doen.

Het duizelt nog steeds, maar niet vanwege de hoogte.

En dan kan de vang los en draaien maar, met de volgende koffie al weer in de aanslag. Nog even wat malen met die stenen, die sommige mensen maar zo in hun tuin vinden (ik vind bij mij alleen onkruid of zoiets). Tot het weer tijd is om de boel stil te zetten en de zeilen op te rollen en met een bijzondere slag aan de achterkant van de roede vast te zetten en de steekborden er weer uit te halen. Alles weer vastzetten i.v.m. opkomende storm, lichten uit doen, naar beneden gaan en weer huiswaarts. Voor een eerste keer met een molen werken, Wat een "ONRUST".

Leerling Bas.

*God heeft het eerste woord
Voor wij ter wereld kwamen
riep Hij ons reeds bij name
zijn roep wordt nog gehoord*

Heel gelukkig en dankbaar
zijn we met de geboorte
van onze zoon en broertje

Hans Peter

Ina, Jan en Mark Olthof
't oude Regthuis
Pastorieweg 16
9922 PS Westeremden

26 november 1991

P.S. Belt u even als u komt 05965-1976

Langs deze weg feliciteert
de molenwerkgroep Ina,
Jan en Mark met hun zoon
en broertje.

Lekker komt van

slagerij huizing

Frisko Clockstraat 110
Tel. 14860 Oude Pekela

Kwaliteit is onze reclame.
Brood- en banketbakkerij

BRANS

Frisko Clockstraat 172
Oude Pekela Tel. 12491

Ruime sortering gebak
en chocolaterie.

Lubbarmanewijk 18
Oude Pekela
tel. 05978 12857

- SCHOONMAAKBEDRIJF
- INDUSTRIELE REINIGING
- HOGEDRUK REINIGING
- OPRUIJEN LOODSEN
EN FABRIEKSTERREINEN
- STEIGERVERHUUR

Bakker en Zn.

